

Olvasók a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi könyvtárában

Mindig érdekes kulturprobléma volt Magyarországon az, hogy ki olvas könyveket és hogy mit olvas. Ma valahogy kulturánk krízisében ez diétikus kérdéssé lett: mivel táplálkozik nagybeteg, sinlő, rosszul táplált, előbb-utóbb vérszegénnyé váló, mert pénzszegény kulturánk. A keresztmetszetet nem lehet őszintén megkapni a könyvesboltok kirakatjain. Az ott felhalmozott „könyvkultúra” cikkei vagy kétes értékűek, vagy kétes értékesítéshez jutnak. Megtöltik a méterszám készült polcokat és szekrényeket. A könyv lapjainak forgatását csak egy könyvtárban tudjuk ellenőrizni.

A Nemzeti Múzeum Országos Széchényi könyvtárában minden magyar könyv. A legnagyobb magyar nyilvános könyvtár. Egyik legilletékesebb helye tehát annak a megállapítására, hogy ki olvas ma könyveket és mit olvas. A könyvtári könyv mindig szükségletet fedez, igényt elégít ki. Szórakozást ritkábban. A könyvtári olvasónál a könyv élet-szükséglet.

Félkértük tehát dr. Lukinich Imrét, a könyvtár igazgatóját, aki volt szíves a szükséges adatokat rendelkezésünkre bocsátani. Először is ideadta a könyvtár október havi kimutatását a forgalomról.

Ebből kitűnt, hogy az Országos Széchényi Könyvtárban október havában 2195 olvasó az olvasóteremben használt 5732 kötetet, 514 téritvényen kikölcsönöztetett 790 mű (ez az otthoni használatra), 8 téritvényen kikölcsönöztetett 17 kötet hírlap, 424 olvasó használt 798 kötet hírlapot.

A tudományos kutatás is serényen folyt. 53 kutató használt 2 középkori, 112 ujkori kéziratot, 352 irodalmi levelet, 2 esetben kikölcsönöztetett 2 ujkori kézirat, 80 kutató használt 7488 oklevelet, 3 téritvényen kikölcsönöztetett 48 oklevél.

Összesen 3279 egyén használt 15341 darabot. Ezt mutatja az októberi statisztika. A könyvkölcsönzés és az olvasóterem látogatása látogatójegyek alapján történik. A látogatókról törzskönyvet vezetnek.

A mai napig a könyvtár látogatására 822 egyén kért engedélyt. Ez a szám egy-egy év leforgása alatt kétezer, kétezeröttszázra szokott emelkedni.

Szerző:

Cím: *Olvasók a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi könyvtárában*

Forrás:

Szózat

Bn

(Hely)

1924. 11. 9.

(Idő)

(Köt. füz.)

(Old)

A törzskönyv tanúsága szerint a 832 látogató tulnyomó része diák. 563 látogató tanulmányai folytatása céljából keresi fel a múzeumi könyvtár olvasótermét. A legtöbbjük egyetemi hallgató, 367. Az egyetemi hallgatók között a könyvtudás szomjában a bölcsészek, a filozofterek vezetnek, háromszorannyian járnak ide, mint minden más szaktudás hallgatói. Igaz, közel is van a könyvtár, a kari épü-

lettől alig pár lépés. De nincs messzebb a jogi kar, a közgazdasági meg egyenesen szomszéd. A filozofter mégis vezet.

Sok a középiskolai diák is. Amabban a népszerű könyvek, itt az irodalomban a specialitások érdeklik őket. Pedig hát a kérélapok klasszikusai mögött szinte látja az ember a házi dolgozat témát: „X hatása Y-ra”. Egynéhány színinövendék jár még ide, főleg történelmi vonatkozású könyveket keresnek, a maszkot, a letűnt korok álarcát keresik bennük. Festő, zenész vagy más művésznövendék alig. Theológus négy. Végeredményben

egyetemi hallgató	367
középiskolás	180
művészeti főiskolás	9
egyéb	8
theológus	4
	<hr/>
	568

Az egyetemi hallgatók közül bölcsész 144, orvostanhallgató 49, joghallgató 53, közgazdaságtudományi 53, technikus 43, közelebből meg nem nevezett 25.

Ez a törekvők, pályátépítők gardája. Hogy fest a felnöttek érdeklődése. Fáradt kép nagyon. A tanárok (60) és a tanítók (51) egymaguk vannak annyian (65-en), mint a szabadkereseti pályák összes vándorai (69). Az orvos ugyáltszik nem szorult közkönyvekre. A kézikönyvtára faláig elég, ha kiterjeszti tudását, fő, hogy a praxisa továbbterjedjen. Az ügyvédi kart csak jelöltek (7) képviselik, önálló csak három akad. Ugy van hát, ahogy Pathelin mester mondja:

„Tudom, hogy mi a törvény.

Nekem csak padló, másnak örvény”.

Három pap van eddig a látogatók közt, mérnök annál több, 22. Ezt a számot csak az újságírók buzgalma mulja fölül, 26-an szerepelnek a törzskönyvben. Író is van — mutatóba. Neve még egyiknek sincs. Akinek neve van, van otthon saját könyvtára. Ezek szigorubbra fogják a könyv morálját: inget sem kér kölcsön az ember.

A 65 tanférfit és a 69 szabadkereseti pályázón kívül a hivatalnokok száma a legnagyobb. Magántisztviselő 50, állami tisztviselő 37. Feltűnő itt a sok bíró. — A liszta vége apró számokra töredezik széjjel.

Hét magánzó használja fel bőséges szabadidejét művelődésre. Nyolc katonatiszt, mind magasrangsú. Földbírók, kazdász, gyógyszerész, vállalkozó, hajós, kereskedő egy-egy akad. Ezek praktikus emberek mind.

Munkás 3, iparos nyolc. Ez a legkisebb arányszám, ha a népesség százalékára fordítjuk át.

Nő csak a tanulók között akad. Temérdek a tudnivaló, de tudását nem a „tudás fáján”, hanem itt a könyvtárban kielégíteni vágyó filozoftria. Minden más foglalkozási ágazatot csak két nemesi árapostanövendék képvisel.

Tárgy
Hely
Idő
Személy

024.1
O. Sz. K.
1924.

Testvérek. Színész nő nincs, pedig színész van
7. Az ujságírók közt feles számmal szorgóskod-
nak a nőkollégák.

Hogy mit olvasnak? Mindent. Pontosabban megállapíthatjuk a gondosan gyűjtött kérőlapokról. Havonta átlag 2000—2500 olvasó látogatja meg az olvasótermet. Egy napra ez 80 olvasót jelent. A kiemelt napon, október 31-én a teremnek csak 50 látogatója akadt. Az ötven olvasó használt 74 kötetet. Tizenöten voltak, akik két vagy ennél több könyvet kértek olvasás céljából. Négy könyv a legtöbb, harmincötön beérték egy-egy kötettel is.

A történelem és az irodalomtörténet vezet, mert a filozopterek vezetnek. A többi az kis szám újból, nem mutat statisztikai törvényeket. Irodalomtörténeti munkát kért 16 olvasó, történelmit ugyanannyi.

Egyéb: bilozófia 4, természettudomány 5, orvostudomány 4, ujság 2, nyelvtan 4, lexikon 1, szépirod. folyóirat 2, memoár 2, zene 1, jog 4, nyelvészet 2, ismeretterjesztő 2, esztétika 1, szépirodalom: vers 4, más 4, nemzetgazdasági 2, pedagógia 1, spiritizmus 1.

Akad jellemző apróság a számok törvényén kívül is. Egy fiu és egy leány jönnek. Három genealogiai munkát kérnek: a leány családfáját keresik benne. Egy fiatalember, kinek külön magaviseletével, botrányaival foglalkoztak a lapok, Kornis „Lelki élet“-ét olvassa napokon keresztül. Szeretne talán tisztába jönni vele, hogy mért verte meg az édesapját *A Törvényt keresi benne, akinek a kezében vagyunk...*